

SDRUŽENÍ VÁLEČNÝCH VETERÁNŮ ČR

Vážení rodiče, rodiny a blízcí padlých,
vážení hosté, kolegové vojáci,
dámy a pánové,

setkáváme se dnes na místě, kde slova nikdy nebudou stačit.
Setkáváme se s pokorou, tichem v srdci a se vzpomínkou, která ani po dvaceti letech nezeslábla. Setkáváme se, abychom uctili památku těch, kteří se už nikdy nevrátili domů. Čtyřiceti jednoho slovenského vojáka a jednoho civilního zaměstnance ministerstva obrany Slovenské republiky, jejichž životy byly náhle a tragicky přervány 19. ledna 2006.

Jménem Sdružení válečných veteránů České republiky, jménem spolubojovníků a přátel, ale i jménem vlastním – jako voják, který s nimi sdílel službu v misi KFOR – stojím dnes před vámi s hlubokým respektem. Stojím zde jako praporčík Leoš Franc, jeden z těch, kteří se vrátili. A kteří se s návratem museli naučit žít i s bolestí, že ne všichni měli to štěstí.

Ten lednový večer roku 2006 měl být obyčejným návratem domů. Návratem po půl roce služby v Kosovu, po měsících odpovědnosti, napětí a odloučení od rodin. Letoun Antonov An-24 slovenské armády nesl na palubě muže, kteří splnili svůj úkol. Muže, kteří sloužili míru, stabilitě a bezpečnosti. Muže, kteří se těšili na objetí svých blízkých, na domov, na klid.

Krátce po půl osmé večer, při přiblížení na přistání, se však jejich cesta domů zastavila. V temnotě, za zdánlivě příznivých meteorologických podmínek, narazil letoun do zalesněného kopce mezi obcemi Hejce a Telkibánya, pouhé kilometry od slovenských hranic. Během několika vteřin zhaslo dvačtyřicet životů. Jen jeden voják přežil, aby nesl paměť té noci dál.

Tato letecká katastrofa se stala největším leteckým neštěstím v dějinách samostatné Slovenské republiky. Ale především se stala největší osobní tragédií desítek rodin. Rodin, kterým se nevrátil syn, manžel, otec, bratr. Rodin, jejichž život se rozdělil na „předtím“ a „potom“.

Vyšetřování později ukázalo na selhání lidského faktoru. Na chybu, která v řetězci okolností vedla k neštěstí. Ale žádné vysvětlení, žádná zpráva,

SDRUŽENÍ VÁLEČNÝCH VETERÁNŮ ČR

žádný závěr komise nikdy nemůže odpovědět na tu nejdůležitější otázku: proč právě oni. A žádné slovo nikdy nemůže plně utišit bolest, kterou nesete vy, rodiče a blízcí padlých, už dvacet let.

Dnes však nestojíme jen v bolesti. Stojíme i v úctě. V hrdosti. Protože ti, na které vzpomínáme, nebyli jen oběťmi tragédie. Byli vojáky. Byli profesionály. Byli lidmi, kteří dobrovolně přijali službu, jež s sebou nese riziko, odpovědnost i oběť.

Sloužili v misi KFOR v Kosovu – misi, jejímž cílem bylo chránit civilisty, udržovat mír a zabránit dalšímu krveprolití. Sloužili daleko od domova, často v náročných podmínkách, s vědomím, že jejich práce má smysl. A právě tento smysl jejich služby je tím, co nesmí být zapomenuto.

Pro nás, jejich spolubojovníky, zůstávají navždy součástí našich řad. Vzpomínáme na jejich tváře, hlasy, humor i odvalu. Vzpomínáme na chvíle služby i obyčejné lidské okamžiky, které vytvářejí pouta silnější než slova. Pouta, která přetrvávají i smrt.

Dvacet let je dlouhá doba. Ale paměť srdce se neřídí kalendářem. Bolest se může proměnit, ale nezmizí. A vzpomínka – pokud je nesena s láskou a úctou – zůstává živá.

Dnes proto slibujeme, že nezapomeneme. Že budeme jejich jména vyslovovat. Že budeme jejich příběh předávat dalším generacím vojáků i civilistů. Aby věděli, že svoboda a mír nejsou samozřejmostí. A že za nimi stojí konkrétní lidé, konkrétní životy, konkrétní oběti.

Vážení rodiče a rodiny,
váš zármutek sdílíme s vámi. Vaše ztráta je i naší ztrátou. A vaše síla, s jakou nesete tuto bolest, je pro nás všechny hlubokou inspirací.

Čest památce padlých.
Nezapomeneme.